

Asiakirjan diaarinumero: 768/2022

Päivämäärä: 24.10.2022

Otsikko: Tampere, VI (Kaakinmaa), Svenska samskolanin laajennus ja kaavamääräysten tarkistaminen, osallistumis- ja arviointisuunnitelma, asemakaava nro 8872 (TRE:965/10.02.01/2021)

Allekirjoittajat:

<i>Nimi</i>	<i>Allekirjoitettu tunnisteella</i>	<i>Allekirjoituspäivä EE(S)T</i>
Hinnerichsen Miia Kariina	Vahva	2022-10-24 14:28
Lyyra-Seppänen Anna	Vahva	2022-10-24 14:29
Katariina		

Tämä dokumentti sisältää:

- Etusivun
- Alkuperäisen dokumentin (tai dokumentit)
- Sähköiset allekirjoitukset. Nämä eivät ole asiakirjan sivuilla nähtävillä, mutta ovat sähköisesti liitettynä.

Tämä tiedosto on sinetöity digitaalisella allekirjoituksella, joka toimii asiakirjan eheyden takaajana. Asiakirjamuoto tukee pitkäaikaista säilytystä.

[Allekirjoitettu asiakirja alkaa seuraavalta sivulta >](#)

PIRKANMAAN MAAKUNTAMUSEO

24.10.2022 DIAR: 768/2022

Tampereen kaupunki
Kaupunkiympäristö
Kaupunkisuunnittelu
Asemakaavoitus
PL 487
33101 Tampere

kapakaava@tampere.fi

Lausuntopyyntönnne 6.10.2022

TAMPERE, VI (KAAKINMAA), SVENSKA SAMSKOLANIN LAAJENNUS JA KAAVAMÄÄRÄYSTEN TARKISTAMINEN, OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA, ASEMAKAAVA NRO 8872 (TRE:965/10.02.01/2021)

Pirkanmaan maakuntamuseolta pyydetään lausuntoa otsikossa mainittuun asemakaavahankkeeseen. Suunnittelualue sijaitsee Tampereen Kaakinmaan kaupunginosassa (VI) rajautuen Satamakatuun, Koulukatuun, Mariankatuun ja etelässä korttelin muihin tontteihin. Suunnittelualueella toimii ruotsinkielinen peruskoulu ja lukio. Kaavamuutoksen tavoitteena on mahdollistaa koulun laajennus sekä pihakannen toteuttaminen kulttuuriympäristöarvot huomioiden. Maakuntamuseo on tutustunut hankkeeseen ja toteaa seuraavaa.

Suunnittelualueella sijaitsee Svenska samskolanin koulurakennus, jonka vanhin Satamakadun ja Koulukadun kulmaosa on valmistunut vuonna 1901. Rakennuspiirustukset moderniin goottilaiseen tyyliin laati arkkitehti Karl August Krook. Sisätiloissa on nähtävissä myös varhaisen jugendin piirteitä. Rakennusta on vuosina 1966 ja 1974 laajennettu länteen Satamakadun varteen. Keltatiilisen 1960-luvun laajennusosan suunnittelusta vastasi arkkitehti Gunnar ”Gooni” Strömmer ja 1970-luvun laajennuksesta Antti Tähtinen.

Kohteen merkittävät kulttuurihistorialliset, arkkitehtoniset ja kaupunkikuvalliset arvot on tunnistettu jo vuonna 1974 Tampereen yleiskaavan yhteydessä laaditussa arvot rakennusten alustavassa luettelossa sekä vuonna 1998 laaditussa *Tampereen kantakaupungin rakennuskulttuuri* -teoksessa. Koulurakennuksesta ja siihen kiinteästi liittyvästä oppilasasuntolasta on edellistä asemakaavanmuutosta varten laadittu rakennusinventointi (Pirkanmaan maakuntamuseo, 2006). Lisäksi kohde on huomioitu maakuntakaavaa varten laaditussa *Pirkanmaan maakunnallisesti arvokkaiden rakennettujen kulttuuriympäristöjen inventoinnissa* (Pirkanmaa liitto, 2016) osana Koulukadun maakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä. Svenska samskolan mainitaan selvityksessä yhtenä alueen rakennuskulttuurin ydinkohteista.

Edellä mainittujen selvitysten perusteella koulurakennus on 1970-luvun laajennusosaa lukuun ottamatta suojeltu voimassa olevassa asemakaavassa (sr-32 -merkintä). Pirkanmaan maakuntakaavassa ja Tampereen yleiskaavoissa alue on merkit-

ty osaksi Koulukadun maakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä. Kaavamääräykset edellyttävät alueen arvojen turvaamista maankäytön muutoksissa. Lisäksi suunnittelualue rajautuu länsiosaltaan Pyykinrinteen valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön (peruste: Museoviraston RKY-inventointi 2009).

Selvitysten mukaan Svenska samskolanin keskeiset ominaispiirteet ja arvot, joita kaavassa tulisi pyrkiä vaalimaan ovat:

- Arkkitehtoniset ja rakennustaiteelliset arvot: vanhimman koulurakennuksen julkisivujen moderni goottilainen ja kiinteän sisustuksen jugendvivahteinen tyyli ja 1960-luvun laajennusosan tyylikäs rationalismi.
- Rakennusperinteiset arvot: hyvin säilyneet alkuperäiset tai niitä vastaavat rakennusmateriaalit, muodot ja rakentamisentapa.
- Sivistyshistorialliset arvot: rakennuksen kouluarkkitehtuuri ja avoin piha, vaivatta kouluksi tunnistettava kokonaisuus.
- Kaupunkikuvalliset arvot: keskeinen sijainti vilkkaasti liikennöidyn Satamakadun varressa, koulurakennus, avoin piha, puurivit ja pihan puut sekä kaukonäkymät eri suunnista.

Pirkanmaan maakuntamuseo katsoo, että hankkeeseen ei liity rakennetun ympäristön tai maiseman osalta lisäselvitystarpeita. Olemassa olevat selvitykset tarjoavat riittävät tiedot arvojen huomioimiseksi ja hankkeen vaikutusten arvioimiseksi. Kaavan tavoitteet on muotoiltu onnistuneesti huomioiden alueen merkittävät kulttuuriympäristöarvot. Toteutuessaan asemakaava johtaa koulun 1970-luvun laajennusosan purkamiseen ja korvaamiseen uudisosalla. Muutos on hyväksyttävissä, sillä viimeisin laajennusosa on voimakkaan alisteinen, eikä sillä selvityksissä ole todettu olevan sellaisia arvoja, että rakennusosan säilyttäminen oli välttämätöntä. Tähän viittaa myös sen suojelematta jättäminen edellisen asemakaavanmuutoksen yhteydessä vuonna 2007.

Viitesuunnitelman mukainen koulun laajennus on poikkeuksellinen ja muodoltaan rohkea, mutta se ei vaikuttaisi merkittävästi heikentävän alueen arvoja. Liikenteenmellulta suojaavan muurin taakse piiloutuva kansipiha, jonka alle sijoittuisi pysäköintiä, vaikuttaa kaupunkikuvallisesti haastavammalta. Umpinainen pihamuuri sulkisi avoimet pihanäkymät Satamakadun ja Mariankadun katunäkymästä ja kansipihan rakentaminen johtaisi pihan puuston katoamiseen. Muuri vaikuttaa myös Pyykinrinteen RKY-alueen kaupunkikuvaan vieraalta elementiltä. Pihakannen ja muurin tarvetta tulee vielä punnita tai ilmettä hioa paremmin alueen arvot huomioiviksi. Laajennuksen ja piha-alueen muutosten vaikutuksista kaupunkikuvaan tulee hankkeen yhteydessä esittää kattavat havainnekuvat.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta maakuntamuseolla ei ole hankkeesta huomautettavaa. Kaavan valmisteluvaiheen aineisto pyydetään toimittamaan Pirkanmaan maakuntamuseolle lausuntoa varten.

Yksikön päällikkö

Anna Lyyra-Seppänen

Tutkija

Miia Hinnerichsen

Tiedoksi: Museovirasto/Kulttuuriympäristöpalvelut; Pirkanmaan ELY-keskus/Y-vastuu-
alue/Yhdyskunnat ja luonto; Pirkanmaan liitto

MH/mh/va